

F. t. skovlov

Danske Skovteknikeres Landsforening, Danske Forstkandidaters Forening, Amsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Naturfredningsrådet, Skovbrugsinstituttet ved Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Statens Forstlige Forsøgsvæsen, Finansministeriet (Budgetdepartementet og Administrationsdepartementet), Landbrugsministeriet, Planstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen og Miljøministeriet.

Lovforslaget har desuden været sendt til udtalelse hos Energiministeriet, Forsvarsministeriet, Indenrigsministeriet, Industriministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Ministeriet for Offentlige Arbejder, Ministeriet for Skatter og Afgifter, Undervisningsministeriet, Økonomiministeriet, Danmarks Geologiske Undersøgelse, Levnedsmiddelstyrelsen, Miljøstyrelsen, Hovedstadsrådet, Stiftelsen Sorø Akademi, Skovteknisk Institut, Skovhistorisk Selskab, Dansk Jagtforening, Landsjagtforeningen af 1923, Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Industrirådet, Majoratsforeningen og Dansk Botanisk Forening.

2. Skovlovgivningen gennem tiderne

Fra oldtiden og frem gennem tiderne blev det danske skovareal mindre. Skovene blev borthugget som følge af befolkningens vækst for at skaffe plads til boliger og agerjord og for at få brændsel og materiale til husholdning, husbygning, industri, skibe m.v.

I slutningen af 1700-tallet var skovarealet således reduceret til nogle få procent af landet. Samtidig var skovene forhuggede og i meget ringe dyrkningstilstand. Omfattende husdyrhold i skovene havde en ødelæggende virkning på foryngelserne. Der var igennem lang tid mangel på træprodukter, og landet blev afhængig af udlandet, især af staterne langs Østersøkysten, som følge af nødvendige, omfattende træimporter.

Med en række forordninger om skovenes forhold m.v. søgte staten at vende denne udvikling. Forordningerne af 20. oktober 1670, 31. august 1680, 29. december 1681, 13. september 1687, 21. januar 1710, 26. januar 1733 og 18. april 1781 fik dog alle trods pompøse formålsrklæringer kun en beskedent indflydelse.

Det var først skovforordningen af 27. september 1805, der medførte, at udviklingen vendte. I henhold til denne forordning skulle »overskov«, der var ejet i fællesskab af flere ejere, udskiftes. Forordningen forbød desuden rydning af »overskov«, krævede den indhegnet og fredet mod kreaturgræsning og høslæt, og begrænsede købernes adgang til at hugge i skoven i 10 år efter købet. Endelig etablerede forordningen et forstligt tilsyn med de private skove.

1805-forordningen var i nogen grad inspireret af en forordning af 2. juli 1784 for Hertugdømmerne, som man havde gode erfaringer med. Denne indeholder tillige en bestemmelse om, at skovtilsynet skal være særligt intensivt og aktivt over for små private skove.

»Overskov« i 1805-forordningens forstand er træarter, der kan udvikle sig til højstammet skov, dvs. dem der i dag betegnes som »skovtræarterne«.

1805-forordningen blev fulgt op af flere forskellige foranstaltninger. Således forestod staten en række skovtilplantningsopgaver på heder og på sandflugt-plagede arealer. Skovdriften blev forbedret, bl.a. ved at staten opkøbte en del godsskove og satte dem i stand for derefter at bortsælge dem igen. Der blev etableret undervisning af forstkandidater og skovfogeder. Man oprettede »Statens Forstlige Forsøgsvæsen«, der først var en del af statens skovadministration, men som sidenhen blev en selvstændig institution under Landbrugsministeriet.

I 1885 blev der indført en ordning med Hedeselskabet om statstilskud til privat tilplantning på hederne. Med ordningen blev der i de efterfølgende ca. 80 år tilplantet et par tusinde (store) private plantager, især i Midt- og Vestjylland.

Med lov nr. 111 af 1. marts 1919 blev der indført en ordning om statstilskud til aflønning af småskovsforeningernes skovbrugskonsulenter. Disse foreninger blev dannet af ejere af mindre skove for at opnå det nødvendige økonomiske grundlag for at få forstlig bistand. Der er nu dannet 16 skovdyrkerforeninger, der dækker hele landet.

Landbrugsministeriet nedsatte i 1920 en skovlovs-kommission, der afgav betænkning i 1929. Der blev herefter fremsat et forslag til en skovlov i rigsdags-samlingen 1933/34, som med visse ændringer blev vedtaget i 1935 og trådte i kraft den 14. maj 1935. 1805-forordningen blev dog ikke ophævet. I 1949 blev skovloven ændret med det sigte at bringe noteringen af fredskov i tingbogen til ende, hvilket dog ikke lykkedes fuldt ud. I 1984 gennemførtes en harmonisering på håndhævelsesområdet med en række andre af Miljøministeriets love.

1805-forordningen, 1935-loven og den øvrige skovbrugsmæssige udvikling i landet har tilsammen bevirket, at skovarealet er forøget mere end 4 gange på ca. 180 år. Samtidig er træproduktionen forøget og forbedret, ligesom skovenes miljømæssige betydning tillægges stadig større vægt.

3. Skovbruget i Danmark

3.1. Skovarealet

Skovene, der helt overvejende er kulturskove, dækker ca. 12 pct. af landets areal, svarende til knap